

**Budapest Főváros IX. Kerület
Ferencváros Önkormányzata**

Iktató szám: 6/2015.

ELŐTERJESZTÉS
a KÉPVISELŐ-TESTÜLET 2015. január 29-i ülésére

Tárgy: Tájékoztató a Társadalomkutató Intézet Zrt. által a 60 év feletti lakosság körében végzett „A teljesség felé” idősügyi programok ismertségének felméréséről

Előterjesztő: Kállay Gáborné alpolgármester

Készítette: dr. Hosszú Károly irodavezető, Humánszolgáltatási Iroda
dr. Patakiné Ürmössy Mónika idősügyi referens

Tárgyalja: Egészségügyi, Szociális és Sport Bizottság, 2015. január 28.

Az előterjesztés a jogszabályi rendelkezéseknek megfelel: dr. Vabrik Györgyi s.k.

Az előterjesztéssel kapcsolatos törvényességi észrevétel:

Az előterjesztés a kifüggesztési helyszínen közzétehető:

igen
nem

X

Ügyiratszám: Kp/2123-3/2015/XII

Tisztelt Képviselő-testület!

„A teljesség felé” Idősügyi koncepciót Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzatának (a továbbiakban: Önkormányzat) Képviselő-testülete a 250/2012. (VI. 07.) számú határozatával fogadta el. A koncepcióban meghatározott feladatok között szerepel két átfogó felmérés elkészítése. Az első, az idősek igényeit, érdeklődését kutató felmérést 2012 novemberében a Tárki Zrt. készítette. Ennek megfelelően ugyanazzal a szolgáltatóval végeztettük el az eredmények visszamérését is. Jelen kutatás tehát második hulláma volt a 2012-ben elkezdett monitoring vizsgálatnak, melynek célja, hogy az Önkormányzat által „A teljesség felé” idősügyi koncepcióban megfogalmazott célok szociológiai megalapozottságát vizsgálja, átfogó képet adva a kerületben élő idős lakosság szokásairól, elégedettségéről, igényeiről.

A közvélemény-kutatás meghatározó elemei:

- a) **A kutatás tárgya, célja:** a IX kerületben élő 60 év feletti lakosság körében végzendő közvélemény-kutatás a programok és egyben a koncepció ismertségének, elfogadottságának, látogatottságának és a programokon való részvétel eloszlásának vizsgálata, a vizsgálat eredményeinek összehasonlítása a 2012. évben végzett kutatás eredményeivel, következtetések levonása, valamint a kerületben élők életminőségének változásának nyomon követése.
- b) **A kutatás célcsoportja:** A IX. kerületben élő 60 év feletti lakosság. A kérdőívre válaszolók köre a következő városrészekből került ki – Belső-, Közép-, Külső-Ferencváros és a József Attila-lakótelep –azonos arányú megoszlásban.
- c) **Mintanagyság:** 200 fő
- d) **Főbb vizsgálati témakörök:**
  1. „A teljesség felé” idősügyi koncepció ismertsége,
  2. a koncepció meglévő programjainak ismertsége,
  3. közösségi programokon való részvétel, közösségi programok iránti igény,
  4. tájékoztató csatornák, hajlandóság önkéntességre, segítőkészségre,
  5. életkörülmények, lakókörnyezet, kerületi szolgáltatások megítélése.

A közvélemény-kutatás eredményét – röviden – az alábbiakban lehet összegezni:

1. A koncepció ismertsége

„A teljesség felé” Idősügyi koncepciót 2012. évben az Önkormányzat hozta létre, mely célul tűzte ki az idősödő korosztály életminőségének javítását és fenntarthatóságát. A 2012-es alapozó, igényfelmérő kutatás során a koncepciót mindössze 2 fő (1%) ismerte, melyből 1 fő tudta, hogy azt az Önkormányzat hozta

létre. Ez 2014-re 19%-ra emelkedett, ami 18%-al több mint 2012-ben. A 2014. évben a programokat ismerők 71,0%-a tudta, hogy a koncepciót az Önkormányzat hozta létre, 26,3% pedig bizonytalan volt a létrehozó szervezetet illetően. A koncepció logójának ismertsége a megkérdezettek körében 9% volt. A logó megjelenése és a tetszése azok körében, akik ismerték, magasabb lett, mint azok körében, akik most látták először.

2. A programok ismertsége

A koncepció keretében meghirdetett és vizsgált programok valamelyikéről a megkérdezettek 78 %-a hallott már, és 1/3-a részt is vett valamelyik eseményen. Átlagosan a megkérdezettek 7,5 programról hallottak, azok közül is a diplomások és a József Attila-lakótelepen élők voltak a legtájékozottabbak. (A kérdőív demográfiai adatokat is tartalmazott, így a megkérdezettek kora és lakhelye mellett iskolai végzettsége, gazdasági aktivitása, helyzete, családi állapota, a kerülettel, az életterükkel kapcsolatos kérdéseket is feltettek a kérdezőbiztosok).

3. A programokon való részvétel

A közösségi programokon való részvétel kevésbé hasonlítható össze a 2012-es adatokkal, egyrészt, mert a programok akkor ismeretlenek voltak, másrészt pedig akkor főként a programok igénybevételi hajlandóságot vizsgálták, most pedig a már beindult programok ismertségét, a részvételi arányt és a résztvevők elégedettségét. Mindemellett néhány adat azért összehasonlítható.

- a. **Egészségügyi, prevenciós** programok ismertsége magas, az egészségnapról, cukorbetegségről szóló előadások a megkérdezettek 58- 60% -a hallott, a mozgásszervi, a légzőszervi megbetegedésekről tartott előadásokról a megkérdezettek valamivel kevesebb, mint a feléhez jutott el az információ. A gyógytorna és vízi torna lehetőségéről hallottak a legkevesebben. A résztvevők a programokkal kapcsolatosan nagyfokú elégedettséget mutattak, mind a helyszín megközelíthetőségét, mind az információ, tájékoztatás minőségét, mennyiségét, szervezetségét és a téma fontosságát illetően.

Összesítve az egészségügyi, prevenciós programok statisztikája

Ismertsége	68,5%
Részvételi arány	16%
Elégedettség (átlag)	4,67

- b. Ha a **kulturális programokat** vesszük górcső alá, a színházi előadások népszerűsége és látogatottsága a legmagasabb (a megkérdezettek 41%-a hallott a lehetőségéről és 14%-a részt is vett rajta), a komolyzenei előadások híre az idősek egyharmadához jutott el, a részvételi arány ezeken a programokon 7%-os volt. A helytörténeti sétákról, vetélkedőkről egynegyednyien (24%) hallottak és 4%-nyian vettek részt rajta. A többi kulturális esemény („Szó és ember” – író –olvasó találkozó, „Sorsok, hangulatok” - filmklub ismertsége, látogatottsága a felmérés szerint ennél alacsonyabb, de a programokon résztvevők elégedettsége magas. Összesítve a kulturális programok ismertsége magas (48,5%), de alacsonyabb, mint az egészségügyi programok ismertsége, viszont a részvétel 19%-os, ami magasabb az egészségügyi programok látogatottságánál.

Összesítve a kulturális programok statisztikája

Ismertsége	48,5%
Részvételi arány	19%
Elégedettség (átlag)	4,71

- c. **Képzésekkel** (angol- és számítógépes tanfolyam), **sporttal** (nordic-walking, természetjárás), közbiztonsági előadásokkal kapcsolatos programokról a megkérdezettek 40%-a már hallott, de csak 1-2%-uk vett részt rajtuk. A 2012-ben végzett kutatás során 12%-nyian érdeklődtek a természetjáró túrák iránt, míg a számítógép-kezelői tanfolyam iránt 5,5%-nyian. A valódi részvétel és a jelzett érdeklődés közötti nagy különbséget okozhatja egyrészt, hogy ezek mind olyan programok, amelyeken a résztvevők aránya korlátozott, illetve, hogy az információ nem jutott el a potenciálisan érdeklődők köréhez.

A képzésekkel, sporttal, közbiztonsággal kapcsolatos programok statisztikája

Ismertsége	48,5%
Részvételi arány	6,5%
Elégedettség (átlag)	4,4

4. Tájékoztató csatornák, hajlandóság önkéntességre, segítőkészségre

A programokat ismerők fő információforrása a kerületi újság (57%), de többen említették a 9TV-t (27%), ismerősöket (16%), önkormányzati honlapot (11%), nyugdíjas klubokat (14%) is.

A koncepció utolsó lépcsőjeként bevezetni kívánt, de már 2012-ben is feltett kérdések: „Szívességbank”, „Segíts nagyit”, „Fogadj örökbe nagyit” – házi segítségnyújtás, angol nyelvtanfolyam iránt, kevésbé mutattak nyitottságot a megkérdezettek. Ennek oka lehet az egyszerű ismerőség is, azaz, hogy az emberek általában az ismeretlen dolgoktól idegenkednek, viszont az ismertté válással nő az elfogadottsága a dolognak. (Ehhez hasonló volt az az eset is, amit sokszor emlegetünk, hogy amikor az első vízi torna foglalkozás elindult, egy ember jött el a foglalkozásra, de kevesebb, mint másfél éven belül megdupláztuk, sőt megnégyszereztük a foglalkozások számát, és most már minden héten, két helyszínen tartjuk az órákat teljes kihasználtsággal.)

Az önkéntes munkát vállalók közül legtöbben házi segítségnyújtásban vennének részt (bevásárlás, gyógyszer kiváltás, beszélgetés, ebédkiszállítás) és átlagosan 4,5 órát tudnának erre szánni hetente. További tervezett programok, lehetőségek beindítását tervezi az Önkormányzat. A programokon való részvételi hajlandóságról a megkérdezettek 7 fokú skálán válaszolhattak. Mivel a részvételi hajlandóság alacsony volt, ezért a 7 fokú skálából egy dichotóm változót képeztünk: akik biztosan nem vennének részt a programokon, és akik nem voltak egyértelműen elutasítóak.

MENNYIRE VALÓSZÍNŰ, HOGY RÉSZT VENNE A KÖVETKEZŐ PROGRAMOKON

	2012.	2014.
„Segíts, nagyit!”	7%	9%
Szívességbank	7%	5,%%
„Fogadj örökbe nagyit!”	3%	3%
Angol nyelvtanfolyam	3%	1,5%

5. Életkörülmények, lakóközösséggel, kerületi szolgáltatásokkal való elégedettség

A felmérésből kiderült, hogy a szenior korú lakosság viszonylag aktív, önálló, életével elégedett. A társas kulturális életet vizsgálva mindössze 5%-nyian vannak, akik soha nem fogadnak látogatót, mennek vendégségbe vagy vesznek részt kulturális eseményeken, ők főleg az idősebbek és alacsonyabb végzettségűek. Életvitelében az idős lakosság 61,5%-a önálló, nem szorul mások segítségére. Az élet különböző dolgaival (közvetlen környezetével, családi életével, családon kívüli kapcsolataival, egész életével) 2012. évhez képest minden tekintetben elégedettebbek, valamint azok, akik az idősügyi programok közül részt is vettek valamelyiken, majdnem minden tekintetben elégedettebbeknek mutatkoztak, mint azok, akik nem vettek részt ilyen programokon, de messzemenő következtetéseket nem lehet levonni erre vonatkozóan. Az élet dolgaival való elégedettséget inkább szociális, kulturális igényük befolyásolja. Leginkább a családon kívüli életükkel való elégedettséggel kapcsolatosan látható különbség az aktív és inaktív csoport között (6,08 – 4,72; 7 fokú skálán az elégedettségi szint). **Az Önkormányzat által létrehozott idősügyi koncepció ezt a tendenciát tudja erősíteni és kiszélesíteni: minél több ember számára válnak elérhetővé a programjaink, annál számottevőbben nőhet az élet egyéb területein is az elégedettségük.**

Általánosságban elmondható, hogy a kerületi lakosok többsége (84,5%) szereti a közvetlen lakókörnyezetét, leginkább a József Attila-lakótelepen élők kedvelik környéküket (95.9%), míg a Belső- Ferencvárosban élők az átlagosnál nagyobb arányban jelezték, hogy nem szeretik (11,5%). A korábbi eredményekhez képest az idősek elszigeteltsége csökkent: mindössze 5%-nyian nyilatkoztak úgy, hogy nem ismerik szomszédjaikat. Középső-Ferencvárosban inkább a felszínebb kapcsolatok jellemzőek, míg Belső-Ferencvárosban vagy teljesen elzárkózva vagy szoros ismeretségben élnek szomszédjaikkal az emberek. Szoros az összefüggés aközött, hogy az emberek mennyire szeretik a környéket, ahol élnek és aközött, hogy mennyire ismerik szomszédjaikat. Akik szeretik a környéket, ahol élnek, az átlagosnál nagyobb arányban jelezték, hogy majdnem mindenkit jól ismernek a környéken.

A kerület által nyújtott lehetőségek, illetve a kerület állapota megítélésnek tekintetében a 2012. évi adatokhoz képest az időskorú lakosság megítélése javult: a gyalogos közlekedés és a pihenés, a parkok lehetőségeivel legelégedettebbek a megkérdezettek. A Polgármesteri Hivatal ügyfélszolgálatának megítélésében a kérdezettek az udvariasság tekintetében voltak a legelégedettebbek (49%-a teljes mértékben elégedett, és csupán 11 % adott 3-ast vagy annál alacsonyabb választ). Az látszik, hogy a 2012. évi eredményekhez viszonyítva valamelyest csökkent az átlag, de az elmozdulás nem számottevő.

Az idősek számára nyújtott szociális támogatások, illetve az egyéb, időskorúak által igénybe vehető szolgáltatások közül a közgyógyellátás igénybevételét jelezték a legnagyobb arányban a 2014. évben is, és míg az ingyenes könyvtárhasználat igénybevétele csökkent valamelyest, addig a karácsonyi támogatás igénybevétele nőtt.

Budapest, 2015. január 16.

**Kállay Gáborné s.k.
alpolgármester**